

SVOBODNA SLOVENIJA

“ESLOVENIA LIBRE”

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 413193

Redacción y Administración:
Calle Víctor Martínez 50 (Suc. 6)
Buenos Aires, Argentina

Año (Leto) XII. (7)

BUENOS AIRES, 7. JANUARJA (ENERO) 1954

No. (Štev.) 1

CORREO
ARGENTINO
(Precedencia)

FRANQUEO A PAGAR

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Víctor Martínez 50 - Buenos Aires

KDO NI KRIV?

V novih razmerah, kamor smo prišli po mnogih preizkušnjah, se naše življenje vsak dan bolj umirja. Za premnogo so že minili grenki dnevi negotovosti in skrbi. Otroci doraščajo in že prispevajo k družinskim stroškom, zaslužek je razmeroma ugoden, tako, da ni nihče ne lačen, ne raztrgan. Hišice in cela slovenska naselja rastejo iz tal. Človek se že ne čuti več tako samega in zapuščenega na tem božjem svetu.

Seveda je še polno težav in skrbi; kje jih pa ni! Tudi milijonarji in tisti, ki jih mi zavidamo zaradi navidezne sreče, jih imajo. Poleg teh je pa še polno drugih malenkosti, ki bi jih ne bilo treba, pa si jih znamo mi sami pripraviti in ki nam grene življenje.

Ne verjamemo tistim, ki pravijo, da so naši ljudje vse vprek skregani. Tako hudo ni! Predvsem vemo, da med nami ni sporov glede naših bistvenih vprašanj: verskih, narodnostnih, kulturnih, socialnih, zlasti pa ne v našem stališču glede našega glavnega sovražnika — komunizma. Prepričani ali ne, v teh bistvenih vprašanjih bi pomenila konec naše skupnosti in nam odvzela pravico do obstoja. Velikokrat pa nas motijo neznanstveni prepričani in nezadovoljstva, ki imajo svoje resnične ali pa namišljene vzroke in ki grene tisto mirno sožitje, ki bi lahko bilo med nami. So ti prepričani, kakor nadežni v bodljavi iz iglo, ki ne naredi velike škode, so pa vendar neprijetni in se jih človek otepa kakor more, ali pa ga vsaj spravi v slabo voljo, če se jim izogniti ne more.

Kje pa so vzroki za to neprijetno srbečico?

Med prvimi je gotovo naša klepetavost. Na tem polju mi moški radi prepuščamo prvenstvo ženskemu svetu, pa po krivici. Če dve ženci kramljata urico ali več, jih bo ves svet ožigosel in klepetulji, če pa kup dedcev presedi v kakem pajzlu ob kebraču šest ur ali pa celo noč, so se imeli pa le nekaj važnega pomeniti. Ali ste imeli kdaj nesrečo, da ste morali poslušati trezni te “važne” pogovore? Si še upate trditi potem, da so le ženske klepetulje?

Nekateri ljudje imajo čudovite sposobnosti za iskanje novic. Kakor suha goba vodo, jih plijejo. Pa ne zase. Čutijo nedoeljivo potrebo, da vse, kar zvedo, raznesejo na vse štiri vetrove; sveže prepletkano s povdarjenimi dramatičnimi momenti, poživljeno s primernimi komentarji in povedano zaupno, samo zanesljivim osebam: Ta in ta se bosta vzela. Le kam je gledal on, ali ona! Pri onih z očetjo ne bo nič. Onegavi se pa že kregajo, pa so komaj pol leta skupaj. Ti bodo pa čez tri mesece kupili, oni pa ne marajo otrok. Onale žena je nemarna in slaba gospodinja, tista tam pa hodi načičkana kot opica. Pri tej hiši so skopi, da si niti jesti ne privoščijo, tam oni pa vse zajedjo in zapijo in ne bodo nikdar nič imeli. Ta se bo v par letih izgugal, oni drugi pa bo v lenobi poginil. Tretji nam bo kmalu obrnil hrbet, ker si je že nabral denarja, sam Bog ve kako. Itd. Kakor brezkončna gramofonska plošča se odvijajo take in podobne novice. Če je tako klepetalo naletelo na sebi enakega, potem se brezdvomno isti prizor ponovi še enkrat ali večkrat, in vsakokrat v nekoliko spremenjeni in popravljeni obliki, dokler končno novica ne pride do tistega, ki se ga tiče. Pa je čežana tukaj! Če se je novica vrnila nepokvarjena, bo zarobantil, češ, vsak naj pometa pred svojim pragom, če se pa je vrnila potvorjena, bo pa besen iskal obrekljiveca, da mu prisloni par gorkih za ušesa. Mislim, da se ne motim, če rečem, da je veliko večino preprirov in zagrenjenosti med našimi ljudmi treba pripisati na rovače ne nepotrebne pasme novičarjev med nami.

Sumničanja in krivične sodbe, izrečne brez premisleka ali pa vsled osebne antipatije do določene osebe, vemo, da lahko povzročijo veliko jeze in zagrenjenosti. Značajan in pošten človek ne bo izrekel ne kritike ne neugodne sodbe o bližnjem, ne da bi se dodobra prepričal, če res drži to, kar misli ožigosati in če

Novoletne čestitke predsednika Perona

Predsednik republike general Perón je za Novo leto naslovil tople čestitke na vse člane moške in ženske Peronistične stranke ter na vse člane CGT — Glavne delavske zveze. Argentinskemu narodu je pa govoril na Silvestrovo.

V svoji novoletni poslanici, katero so prenašale vse argentinske radijske postaje, je predsednik general Perón omenjal nestalen položaj v svetu in njegov vpliv na posamezne države. Zaradi tega so gotovi pojavi zahtevali posebne ukrepe tudi v Argentini, vendar je pa vlada ostala dosledna na poti, ki si jo je določila za izvajanje svojega gospodarskega in finančnega načrta. Gospodarska dinamika se je v minulem letu razvijala tako, kakor je bilo predvideno. Nacio-

nalno bogastvo se je povečalo, poljedelstvo se je od zadnjih dveh velikih suš popolnoma opomoglo, živinoreja je v stalnem razvoju in industrijska proizvodnja se je začela znova večati.

General Perón je v nadaljnjih izjavah omenjal odnos med kapitalom in delom, ravnovesje med cenami in zaslužkom ter ekonomsko politiko. Govoril je tudi o socialnem položaju in končno še o političnem stanju v republiki. Na vseh teh poljih javnega udejstvovanja bo vlada v letu 1954 zasledovala vse cilje, postavljene v II. petletnem gospodarskem načrtu.

Ugled, ki ga danes uživa republika v svetu, odgovarja dostojanstvu države in njegovega naroda.

Odgovor Državnega Tajništva v Washingtonu na brzojavko predstavnikov emigrantskih organizacij

V zadnji lanskoletni številki Svobodne Slovenije smo poročali, da so zastopniki od komunizma podjarmljenih narodov v Evropi, ki žive v USA in delujejo v dveh največjih emigrantskih organizacijah — v Srednje in vzhodno evropskem odboru ter v Srednje in vzhodno evropski konferenci, v katerih obeh predstavlja Slovenec dr. Miha Krek, poslali dne 1. decembra 1953 predsedniku USA generalu Eisenhowerju, njegovemu zunanjemu ministru Fosterju Dullesu, predsedniku angleške vlade Winstonu Churchillju ter angl. zun. ministru Edenu in predsedniku francoske vlade Lanielu ter njegovemu zun. ministru Bidaultu brzojavno predstavko na njihovo konferenco na Bermudih. V njej so zastopniki narodov, ki še vedno trpe pod komunističnim nasiljem v državah Srednje in Vzhodne Evrope, opozorili predstavnike treh zahodnih velesil, da narodi pod komunističnim jarmom še vedno ne uživajo najosnovnejših človeških pravic. Naprošajo jih naj store vse, da bi “se vzpostavila resnična svoboda v vseh deželah vzhodne Evrope”. Na brzojavno predstavko konferenci predsednikov in zunanjih ministrov treh

zahodnih velesil na Bermudih, sta vodstvi Srednje in vzhodnoevropskega odbora ter Srednje in vzhodnoevropske konference dobili iz Državnega tajništva v Washingtonu naslednji odgovor: “Iz javne izjave, izdane po sklepu konference, izhaja, da so sestanki na Bermudih manifestirali in potrdili enotnost smotrov in ciljev treh držav in njihovo odločno voljo, da bodo še nadalje krepile svobodni svet.

Prepričan sem, da ste s posebnim zanimanjem opazili naslednji odstavek v izjavi, ki se nanaša na dežele srednje in vzhodne Evrope, ki je sedaj pod sužnostjo Sovjetske zveze:

“Ne moremo sprejeti sedanje delitve Evrope, za opravičeno in stalno. Upamo, da se bodo sčasoma našla mirna sredstva, ki bodo omogočila, da bodo dežele vzhodne Evrope zopet svobodne v svobodni Evropi.”

Najlepša Vam hvala, da ste svoje stališče sporočili tej vladi.

Iskreno Vaš
Za državnega tajnika
Walworth Barbour,
direktor urada za zadeve Vzhodne Evrope”.

KAJ SE DOGAJA V MOSKVI?

V Moskvi so letos proslavljali novo leto tako, kakor še najbrž nikoli, kar je sovjetski režim na oblasti. Zadnje noč starega leta so prebivalci Moskve preživeli v veselju in zabavih in na novega leta dan zjutraj so se še dolge vrste ponočnjakov valile po moskovskih ulicah, ki so bile ravno pod novo odejo svežega snega. Trgovine in zabavišča so bila letos polna vsega, dasi so ljudje še vedno lahko tarnali nad slabo kvaliteto robe. Toda vsaj dobilo se je marsikaj — velika razlika od dobe, ko je vladal v Kremlju še Jože Stalin. Opolnoči so govorili po radiu Vorosilov, Malenkov in Kruščev, tudi nekaj novega za Rusijo. Že nekaj dni pred praznikom pa so vrata Kremlja odprli otrokom, da so lahko šli pozdravljat “dedka mraza”, ki je delil otrokom igrače in slaščice. Ker so oblastniki v Kremlju opazili, kako je ta gesta med ljudmi dobro odjeknila, so dovolili, da bo “dedek mraz” še deset dni

po novem letu delil otrokom iz svoje vreče.

Teden dni poprej, pa so nedaleč od Kremlja postrelili Berio in njegove najožje sodelavce, toda to režima ni motilo, da bi ljudi ne skušal zamotiti in njih pozornost obrniti v drugo smer. Kakor poročajo ameriški dopisniki, se je to režimu posrečilo — ljudje soglasno ugotavljajo, da ne pomnijo tako veselega in razposajenega prehoda v novo leto.

ZANIMIVA RECEPCIJA PRI MOLOTOVU

Moskva je prav tako velika “vas”, kakor so to še nekatere prestolnice po drugih državah na svetu. Predno so v Moskvi objavili novico, da je Stalin 5. marca umrl, so ljudje že nekaj dni prej šušljali, kaj se je zgodilo s Stalinom. V juliju so ljudje tudi že tedne poprej govorili, da je Beria aretiran — predno so to uradno objavili iz Kremlja.

je res potrebno, da to javno pove.

Egoist in samoljubnež je v stanu priti do svojih ciljev tudi na račun svojega bližnjega, prav tako slavohlepnež. To velja zlasti, kadar gre za ljudi manjših umskih in karakternih kakovosti, ki pa bi radi nekaj postali. Ker jim je normalna pot skoro nemogoča, iščejo uspehov z negativnim, razkrojevalnim delom, ker le v zmešnjava se jim morda posreči priti do cilja.

Še eno skupino “krivcev” bi rad omenil: to smo mi vsi. Krivi smo, ako molčimo, kadar bi morali braniti dobro ime, ne le svoje, ampak tudi rojaka, pa naj bo kdorkoli. Če naletimo na takega “proka ali prerokinjo” in vemo, da govori neresnico, ali sumniči, povejmo mu da se moti. Če se ne moti, vprašajmo ga,

čemu to pripoveduje. Če je razlog za to, da pove, čemu trobi to celemu svetu. In končno ga pobarajmo, če se čuti vprav on poklicanega, da to vprašanje načena. Če bi mi vsi delali tako, bi se zelo zmanjšalo število klepetal in njihova roba bi postala nezanimiva. Koliko manj preprirov in zagrenjenosti bi bilo med našimi ljudmi!

Vidite, gospod urednik, tole mi je prišlo na um, ko sem skušal ugoditi Vaši želji. Morda mi bo kdo prav dal, morda se bo pa kdo čutil prizadetega, kakor se jaz čutim, in se bo sklenil vsaj malo poboljšati. Če se bo hotel, bo imel dela za leto dni in več, kajti ni ga orodja, ki bi ga bilo težje obvladati, kakor naš jezik. Za to je treba dolge šole in vzgoje. In te nam manjka.

CUMPLIO CUATRO AÑOS EL GASODUCTO PRESIDENTE PERON

Con motivo de cumplirse en la fecha del 29 de diciembre de 1953 el 4º aniversario de la habilitación del gasoducto Presidente Perón, el ministerio de Industria y Comercio dió una información sobre la explotación de esta obra realizada como parte del Primer Plan Quinquenal. Se expresa que en los cuatro años que lleva funcionando el gasoducto, se han transportado hasta los centros de consumo conectados al mismo, 500 millones de metros cúbicos de fluido de 9.000 calorías, con lo que se ha obtenido múltiples beneficios de carácter económico y social. Señálase que bastaría para demostrarlo consignar que pa-

ra atender las necesidades de gas por la población, cubiertas con esos 500 millones de metros cúbicos, habría sido necesario para elaborar gas manufacturado utilizar 500 mil toneladas de carbón de hulla y 300 mil de diesel oil, aproximadamente, en la misma forma en que se venía haciendo antes del gasoducto. Asimismo, se destaca que en sólo cuatro años se recuperaron las divisas que se invirtieron en la adquisición de la cañería y de otros elementos importados para la ejecución de los trabajos. Además se anuncia que el gasoducto será habilitado en breve para que pase por él hasta un millón de metros cúbicos diarios.

ŠTIRI LETA OBRATOVANJA PLINOVODA PRESIDENTE PERON

Dne 29. decembra so minila štiri leta, odkar je začel obratovati plinovod Presidente Perón, ki dovaja zemeljski plin iz petrolejskega središča v Comodoro Rivadavia v Buenos Aires. Ob tej priliki je ministrstvo za industrijo in trgovino objavilo nekaj podatkov v zvezi s koristmi, ki jih je imela republika od tega plinovoda, v štirih letih njegovega obratovanja. Tako je po tem plinovodu prišlo na določena mesta v zadnjih štirih letih 500 milijonov kubičnih metrov plina, ki je imel 9.000 kalorij. Ta količina goriva je predstavljala številne koristi gospodarskega in socialnega značaja. Upoštovati je treba n. pr. samo dej-

stvo, da bi za proizvodnjo 500 milijonov kub. metrov plina porabili in prej se je to tudi dogajalo 500 tisoč ton prvotnega premoaga in 300 tisoč ton Diesel olja. Razen tega poročilo ministrstva za industrijo in trgovino naglašja, da je plinovod Presidente Perón že v teh štirih letih vrnil državni blagajni vse devize, ki so bile izdane za nakup cevi in vseh ostalih delov. Poročilo končno tudi navaja, da bodo plinovod v kratkem tako popolnili, da bo lahko dnevno dovajala do enega milijona kubičnih metrov plina. Plinovod Presidente Perón je bilo eno največjih javnih del I. petletnega gospodarskega načrta.

V Sovjetski zvezi je več mesecev smel prosto potovati, kamor je hotel, dopisnik Associated Pressa, William L. Ryan. Seveda svojih opazovanj ni mogel sproti pošiljati svoji agenciji v New York, pač pa objavlja sedaj svoje vtise, ko se je vrnil v New York. Tako je v “New York Timesu” z dne 2. jan. tl. objavil zanimivo poročilo o recepciji, ki jo je za obletnico kom. revolucije dne 7. novembra priredil v palači Spiridonovki prvi podpredsednik sovjetske vlade in zunanji minister Molotov. Ryan je bil tudi povabljen, recepcije pa se je udeležilo več sto vodilnih osebnosti, med njimi tudi vsi člani diplomatskega zbora v Moskvi. Na recepcijo so prišli tudi vsi člani sovjetske vlade, izostali so le Malenkov, Vorosilov in Kruščev. Ryan pravi, da je bila ta recepcija naravnost žgoča slika odnosov, ki vladajo med posameznimi člani sovjetske vlade.

Najvišji sovjetski oblastniki so se javno pred vsemi zbadali s pikrimi opazkami. Prav nič niso prikrivali, kako se žro med seboj za oblast. Velika skupina teh sovjetskih voditeljev se je premikala po dvoranah tako, da so si kazali hrbet, da se ne bi morali pozdravljati med seboj ali pa morali izmenjati kako besedo med seboj. Prav tako so obračali hrbet raznim članom diplomatskega zbora. Zlasti je bilo opazno, da noben član sovjetske vlade ni maral opaziti navzočnosti ambasadorja komunistične Kitajske.

Prava “zabava” pa se je pričela v trenutku, ko je Molotov povabil k častni mizi ameriškega, angleškega, francoskega ambasadorja. K mizi so takoj pritisnili še člani sovjetske vlade in so to storili tako, da so kar izrinili podpredsednika nemške kom. vlade iz Berlina Walterja Ulbrichta. Ulbricht je imel še komaj čas, da se je navalu pravčasno umaknil. Komaj so sovjetski oblastniki posedli, se je že začela poplava napitnic, po vsaki napitnici pa izpraznjevanje čaš do dna. Zdravice je bilo vedno več, vzporedno s tem pa so se začeli zapletati jeziki kom. oblastnikov; jeziki so se začeli čudovito hitro razvezovati.

V “najboljši formi” je kmalu bil Lazar Kaganovič, svak pok. Jožeta Stalina in eden izmed podpredsednikov sovjetske vlade. Molotov ga je skušal miriti, toda Kaganovič ga je ostro zavrčal. Enake volje je kmalu postal tudi minister za trgovino I. Mikojan, ki je začel streljati ostre opazke o svojih tovariših v vladi. Nazadnje je postal Kaganovič glavni govornik zdravice, ki jih je

vedel stresati vedno več. Ko mu je kdaj zmajkalo, pa je začel ponavljati zdravice “velikemu prijateljstvu, ki veže narode Sovjetske zveze”. Tako je napiljal Tadžikom, Uzbekom in Kazakom. Nenadoma mu je vpadel Mikojan v besedo, in ga zbedel: “Kaj pa Georgijcem ne boste napili...” Nastala je smrtna tišina, kajti Beria je bil Georgijec, prav tako pa tudi Stalin. Kaganovič je globoko izpod oči sovražno pogledal Mikojana in vzkliznil: “Da, naj žive tudi Georgijci...”

Navzočnost Walterja Ulbrichta in kitajskega ambasadorja so vsi ostentativno previrali. Nazadnje sta se oba znašla skupaj in sama popivala v svojem kotu. Toda nenadoma je pri mizi nekdo vprašal, zakaj ne bi povabili tudi kit. ambasadorja, da bi izrekel napitnico. Pa je Mikojan pikro zavrnil: “Kar pustite ga, saj nima ničesar v glavi.”

Ko je Molotov začel opozarjati, da je čas zdravice že mimo, je Kaganovič zarjovel, da še ne, ker jih mora biti še mnogo več. Predlagal je, da naj pride pomočnik vojnega ministra maršal Žukov k mizi, da pove svojo napitnico. Žukov je prišel slabe volje in je napil “pravici”, kakor je to malo poprej storil ameriški veleposlanik Bohlen. Mikojana je kar vrglo s sedeža, da je zavpil: “Oho, kaj pa to pomeni? Ali nimate nič lastnega povedati, ali niste pripravili lastne napitnice?” Toda maršal Žukov mu je ledeno odgovoril: “Ponavljam, da sem podprl napitnico o pravici.”

Cel teden so nato člani diplomatskega zbora v Moskvi komentirali to recepcijo in dogodke, ki so se pred njih očmi tam razvijali. Večina diplomatskega zbora je bila soglasna, da je bil Mikojan v svojih opazkah vsaj bridek, če ne že strupen. Mikojan je bil namreč tisti, ki je Berio nekoč privedel v komunistično stranko. Ta recepcija je v luči dogodkov okoli Berie jasno pokazala, da sta si partija in vojska že vedno zelo v laseh. Vojska je že v Berii udarila po tajni policiji in s tem partijo v njeni moči zelo ostrigla. Dejstvo, da je bil Beria kmalu nato usmrčen, dokazuje, da je vojska moč partije do konca preizkušala in da partija te preizkušnje ni vzdržala.

Tako slika sedanjo borbo v Kremlju William L. Ryan, ki v zaključku pravi, da v Kremlju še vedno vlada šestorica in da se Malenkov še ni mogel dvigniti nad to svojo ekipo. Malenkov je samo njen predsednik, nima pa v rokah nič več oblasti, kakor pa jo ima vsako izmed ostalih peterih.

IZ TEDNA V TEDEN

U.S.A.: Šef ameriškega generalštaba admiral Radford je obiskal Formoso, kjer je imel v spremstvu Robertsona, pomolnega tajnika zun. min. za zadeve Daljnega Vzhoda konferenco s Čang-kajškom glede ustanovitve protikomunističnega bloka v vzhodni Aziji. S Formoze je odletel v Manilo, glavno mesto Filipinov, kjer je prisostvoval prevzemu oblasti novega predsednika Magsaysaya. — Dulles je odločno opozoril rdečo Kitajsko, da bo USA izvedla protiudar na morju, v zraku in po suhem proti kitajskemu komunizmu, če bo ta priskočil na pomoč rdečim oddelkom v Indokini proti Francozom. "Spopad s kitajskimi oddelki se ne bo omejil samo na Indokino, pač pa se bo raztegnil tudi na kitajsko celino," je zatrdil Dulles. — Ameriški veleposlanik Bohlen je imel v Krenlju sestanek z Molotovom, s katerim je razpravljaval o "možnostih začetka razgovorov med USA, Kanado in ZSSR glede mednarodne uranske zaloge."

VATIKAN: Papež Pij XII je v preteklem letu sprejel v avdienco 381.584 ljudi iz vsega sveta in imel 84 večjih govorov v sedmih jezikih. Največje slovesnosti v Vatikanu so bile v preteklem letu: Imenovanje 24 novih kardinalov in slovesna otvoritev Marijinega leta 8. decembra. Avdience je prekinil za sedem tednov, ker je zbolel za gripo. Leta 1952 je papež sprejel v avdienci 457.797 ljudi.

ITALIJA: Ob bolniški postelji De Gasperi je se zbrali vodje italijanske demokratske stranke in z njim razpravljali o možnosti imenovanja novega predsednika vlade. Proti predsedniku sed. vlade Pelli je v krščanskodemokratski stranki veliko nezadovoljstvo. Zaradi tega je Pella tudi moral podati ostavko.

ANGLIJA: Churchill je povabil sovjetskega veleposlanika v Londonu Malika na banket, kjer mu je dal tajen predlog, ki ga je Malik nekaj dni pozneje odnesel v Moskvo. Menijo, da je Churchill poslal Malenkovu svoje predloge za osebni sestanek med obema, mimo USA in Francije.

FRANCIJA: Predsednik vlade Laniel je vročil predsedniku Auriolu ostavko, ki je pa ta po razgovoru z nastopajočim predsednikom Cotyjem ni sprejel. Laniel bo tako ostal predsednik vlade še na prejšnjem. Laniel je sklical parlament na izredno zasedanje za 6. januar. Na seji bo Laniel podal izjavo o politiki svoje vlade. Če je parlament ne bo odobrila, bo odstopil.

EGIPT: Gral. Naguib je pozval na posvetovanje v Kairo egipčanske veleposlanike iz Washingtona, Londona in Moskve, ker egipčanska vlada namerava spremeniti smer svoje zunanje politike.

AFGANISTAN: Vlada je zahtevala od britanske vlade revizijo anglo-afganistanske pogodbe iz leta 1921 po končani vojni med obema državama.

KOREJA: V Pan Mun Jonu nameravajo znova začeti razgovore za sklicanje politične konferenze za Korejo. Opozovalci so menja, da se je napetost med zavezniki in komunisti v zadnjih tednih precej zrahljala in na obeh straneh pripravljajo teren za ponovne razgovore. Bliža se namreč 22. januar, ko se bo po določitvi pogodbe o premirju morala odločiti usoda 20.000 severnokorejskih in kitajskih protikomunističnih ujetnikov. Določila zahtevajo osvoboditev.

Združene Države ne sprejemajo nobenih pogojev za berlinsko konferenco

Moskva je za božične praznike, predvsem pa za novo leto pričela z veliko "mirovno ofenzivo" proti zapadu in v časopisju in v radiju poudarja željo po zmanjšanju mednarodne napetosti in ohranitvi miru. Na zapadu sprejemajo te sovjetske mirovne pozive z veliko pozornostjo in pričakujejo, kako se bo sovjetski zun. minister Molotov obnašal na berlinski konferenci, ki naj se začne 25. januarja. Dulles je v pojasnitev ameriškega stališča na tej konferenci v reviji "Nations Business" objavil dolg članek, v katerem poudarja, da USA ne sprejema nikakih pogojev za berlinsko konferenco, ki jih je bila omenila ZSSR pred nedavnim, namreč, razpust evropske obrambne organizacije, opustitev ameriških oporišč okoli ZSSR in priznanje rdeče Kitajske. "Zasledovali in lovili smo ZSSR po Evropi in Aziji in jo končno ujeli na berlinsko konferenco. Sovjetski vodje so diplomatsko v defenzivi. Svobodni svet je dobil moralno in diplomatsko ofenzivo in jo namerava obržati... Svobodni svet in vodje v Krenlju pa morajo vedeti, da ne sprejemamo nobenih pogojev za razgovore... Evropa ne sme ostati brez obrambe pred rdečo nevarnostjo..." Glede Koreje je dejal, da se bo v slučaju novega napada komunistov vojna raztegnila tudi na ostalo azijsko celino. "Mir na Koreji ne bo sklenjen zato, da bi komunisti dobili priliko na nov napad na svobodni svet."

NOVA KOMUNISTIČNA

TAKTIKA

Indijski komunisti so sklenili prilagoditi — po nalogu Moskve — Marxovo in Leninovo rdečo teorijo Gandijevim načelom na isti način, kakor je kitajski komunist Maocetung zvaril komunistično ideologijo s Konfucijevimi načeli, z namenom, da bodo na hitrejši in lažji način pridobivali široke indijske mase za svojo diktaturo.

Anglosaška politika v jugovzhodni Evropi

Odgovor biv. predsednika jugoslovanske vlade Dragiše Cvetkovića Winstonu Churchillu

Pod gornjim naslovom je objavil dnevnik "Figaro" v Parizu dne 30. novembra 1953 tole zanimivo kritiko predsednika angleške vlade Churchilla. List pravi: "Prejeli smo pismo od bivšega predsednika jugoslovanske vlade gospoda Cvetkovića, ki ga po naši oceni moramo približati.

"Figaro" je za francosko javnost objavil spomine gospoda Churchilla. V zadnjem delu teh spominov so popisani dogodki v letih 1944-45 in prav posebno tudi sestanek, ki sta ga imela v Moskvi oktobra 1944 gg. Churchill in Stalin. Sklepi in zaključki tega sestanka so bili izredno važni. Važni ne le za bodočnost balkanskih narodov, ampak za splošno usodo sveta in miru. Kljub milijonskim žrtvam, žal, miru še vedno nismo dosegli.

Zadovoljen sem, da je gospod Churchill doživel uspehe svoje takratne politike. Ta politika je vrgla balkanske narode in osrečeno Evropo pod gospodstvo komunistične diktature. Ta politika je povzročila, da živi svobodni svet v negotovosti in da se mora z velikimi napori varovati novega vojnega napada.

Gospod Churchill v svojih spominih priznava, da je bila usoda balkanskih narodov rešena v petih minutah. Brez razprave in brez očitaj vest so jo napisali na kos papirja. Načela in cilji, radi katerih so svobodni narodi pod vodstvom istega gospoda Churchilla vodili drugo svetovno vojno, niso prišla nič v poštev.

Gospod Churchill je nedvomno zgradil zaveziško zmago proti Hitlerju. Po dostojanstveni izjavi združenja rumunske emigracije, ki jo je priobčil "Figaro" dne 7. novembra 1953 pa menda ne bo brez smisla čuti še glas človeka, ki je tudi zastopal politiko previdnosti, torej še enega tistih, ki jih niso zapeljale laskajoče obljube in jamstva gospoda Churchilla. Gospod Churchill je tudi nam govoril o angleški vojni pomoči, o vojnih ciljih, o novem redu, ki da bo zavladal po padcu Hitlerjevega režima v zedinjeni Evropi. Naglašal je, da bodo ljudstva v tem novem redu mogla srečno

KOROŠKA

Za župana v Beljaku je bil ponovno izvoljen socialist Sereinig (Serajnik).

Sodišču v Velikovu se je javil bivši kreisleiter v Velikovu Hans Grum, ki je ob koncu vojne neznan kam izginil. Grum, ki je poleg Maier-Kaibitscha glavni krivec za izselitev koroških Slovencev, še ni povedal, kje je bil od leta 1945 do danes.

Na graški univerzi je promoviral za doktorja prava in državnouprave g. Jože Kropiunig, slovenski rojak iz Podgorja.

Slovenska manjšina na Koroškem se manjša. Pod tem naslovom je vodilni nemški list v Buenos Airesu "Argentisches Tageblatt" prinesel pod zaglavjem "Deutsche Luftpostnachrichten" naslednje sporočilo nemške agencije DPA z Dunaja: "Slovenska manjšina v avstrijski deželi Koroška je stalno v nazadovanju, kakor je to razvidno iz šolskega osnutka, dostavljenega merodajnim uradom. Zakonski osnutek namreč predvideva, da bo v 29 letih na koroškem ozemlju, ki so bile dosedaj dvojezične, odslej naprej edini poučevalni jezik nemščina."

živeti, kajti vojaški napadi bodo izključeni in trajen mir bo zajamčen.

Pri moskovskem sestanku je bila Jugoslavija razdeljena v dve interesni sferi, v angleško in rusko. V Jalti so kasneje odločili, naj bi jugoslovanski narodi svobodno izbrali svojo vlado in politične ustanove. Skrb za izvedbo tega sklepa je bila poverjena Angliji in Rusiji.

Gospod Churchill vendar ni smatral, da je treba to obvezo, ki jo je bil sprejel v imenu svoje države, tudi izvesti. V vodstvu politike, se je držal pravila, da Anglija nima trajnih prijateljev niti sovražnikov, trajne so samo angleške koristi. Po tem pravilu je Churchill najprej prepustil generala Mihajlovića njegovi usodi, potem je zapustil jugoslovansko vlado v izgnanstvu. Prisilil je kralja Petra, da je prenesel prerogative krone na regente, ki jih je določil Tito. Kralja je situacija prehitela. Tako je nastala vlada Tito-Šubašić, ki je likvidirala monarhijo, potvorila voljo ljudstva in proglasila komunistično republiko.

To je pregled kako je gospod Churchill izpolnjeval lepe obljube, ki jih je našteval v brzojavki marca 1941, ko me je skušal prepričati, da je treba opustiti politiko nevtralnosti in se postaviti na stran Anglije.

Vsak jugoslovanski državljani doma in v izgnanstvu, ki je zvedel za Churchillov popis dogodkov in zlasti to, da se je uredilo vprašanje interesnih področij s kratkim zapisom na kosu papirja, se upravičeno vprašuje: Ali je bilo res pametno iti v tako kruto in morilsko vojno? Ali so jo take prevare in take posledice opravile?

Mogli bi se tudi vprašati kakšno vest imejo zastopniki Velike Britanije? Kako pojmujejo neodvisnost in svobodo drugih? Kaj mislijo o cinčni delitvi na interesna področja, ne da bi kdo vprašal

dotične narode? Kaj mislijo o raznih svečanih obljubah, izjavah in dokumentih, ki jih ima gospod Churchill v izobilju? Kaj sodijo o politiki, ki s takimi obljubami potegne narod za narodom v vojno, pa jih potem izroči novemu napadalcu, v tem slučaju Sovjetski Zvezi, zakletemu sovražniku svobodnih narodov in človeških svoboščin?

Ali ni g. Churchill dolžan, da vse to pojasni jugoslovanskim narodom? Ali niso radi njega in njegovih prizadevanj njegovi tajni agenti in nekateri njihovih domači pomočniki izvedli državni prevrat 27. marca 1941 in je tako Jugoslavija izgubila svojo nevtralnost? Ali ni ta slab račun vrgel Jugoslavije v pregodno vojno, ki ji je prinesla samo škodo? Ali niso potem, po zmagi, prepustili Jugoslavije komunističnemu režimu, ki je nastal vsled neposredne intervencije rdeče armade?

Dragiša Cvetković,

bivši predsednik jugoslovanske vlade.

Tudi madžarski krščanski demokrate obsojajo Churchillove politične kupčije

Obor Krščansko demokratskega gibanja za Madžarsko v Franciji nam pa pošilja tole:

Madžarski Odbor Krščansko demokratskega gibanja v Franciji soglašajo s protestom rumunskih beguncev v Franciji, ki ga je objavil "Figaro" proti moskovski kupčiji z dne 9. oktobra 1944. Kakor piše g. Churchill v svojih spominih, so bili narodi srednje in vzhodne Evrope takrat prepušteni Sovjetski Zvezi. To se je zgodilo v očitnem nasprotju s pravico narodov, da sami odločajo o svoji usodi. To pravico so pogosto na najsvetanejših načini zagotavljali zapadni državniki."

NAJVAŽNEJŠI DOGODKI V LETU 1953

Januar: V Franciji vladna kriza; V Teheranu krvavi nemiri; Churchill v New Yorku; v Moskvi obtožba devetih judovskih zdravnikov; papež Pij XII. imenuje 24 kardinalov; De Gasperi doživi volilno reformo; Tito z enim glasom opozicije "izvoljen" za predsednika države.

Februar: USA odpravi obrambno blokado Formoze; Eisenhower pozove Evropo na ustanovitev skupne vojske; Eisenhower objavi sovjetsko posest atomske bombe; Izrael prekine diplomatske odnose z ZSSR.

Marec: Stalin umrje 5. marca; oblast v Krenlju prevzame triumvirat Malenkov-Molotov-Beria; Malenkov odstopi kot tajnik KP in stopi na njegovo mesto Kruščev; umrje češki preds. Gottwald, prevzame Zapotocki; umrje brit. kraljica Mary; Tito v Londonu; komunistične ponudbe za mir na Koreji.

April: Moskva osvobodi devet obtoženih zdravnikov; objava volitev v Italiji za junij; 11. aprila podpis pogodbe o izmenjavi ujetnikov na Koreji, ki se začne 20.; komunisti napadejo Laos v Indokini; občinske volitve v Franciji, nazadujejo ekstremisti.

Maj: USA pošilja vojaški material v Indokino; Portugal in Španija ratificirata ibersko skupnost; Bonn ratificira evropsko obrambno pogodbo; objavi se sestanek treh na Bermudah; isti dan pade v Franciji Mayer; v ZSSR ustrelje štiri ameriške padalce.

KRYAVI BOJI V INDOKINI

Francoske čete so še vedno v defenzivi pred hudim pritiskom rdečih oddelkov. V boje je poseglo francosko letalstvo. USA je poslala Franciji večje število težkih bombnikov za boje v Indokini, ki pa jih vozijo francoski piloti. Ameriško zun. ministrstvo je izjavilo, da so poročila o položaju v Indokini v marsičem pretirana, z namenom, da bi vplivala na nadaljne korake ameriške vlade.

PRIPRAVE V BERLINU

USA, Anglija in Francija so poslale v Kremelj vsaka svojo noto, v kateri sprejemajo datum 25. januarja za začetek konference velikih štirih v Berlinu. Ameriški poveljniki Berlina je pozval svoje poveljniške tovariše Anglije, Francije in ZSSR, da pripravijo vse potrebno vsak na svojem področju za konferenco, ker obstaja možnost, da se bodo konference vršile izmenično v berlinskih conah. Sovjeti so tudi začeli naglo popravljati telefonske in radijske naprave, ki so jih prekinili junija 1952 z ostalimi conami v Berlinu.

ARGENTINA

Vodja argentinske ekspedicije na Himalajo poročnik Francisco Ibañez je v Mendoza na tiskovni konferenci sporočil, da se zaključujejo priprave za odhod članov argentinske ekspedicije na Himalajo. Naglasil je, da se bo ta ekspedicija lahko izvedla vsled razumevanja in podpore predsednika republike generala Perona. V ekspediciji bo 11 andinistov in med temi je tudi naš rojak Dinko Bertonec iz Bariloč. Prtljago in vse, kar bodo člani ekspedicije potrebovali, so vkrčali 23. decembra 1953 v Buenos Aires na ladjo, ki jo bo prepeljala v Bombay. Vse prtljage, hrane, zdravil, tehničnih pripomočkov in vseh ostalih potrebščin je za 12 ton. Ekspedicija bo imela s seboj svojega zdravnika, kuharja itd. V Indiji bo v njeni službi 13 vodnikov in 300 nosilcev tovora. Člani argentinske ekspedicije bodo skušali doseči vrh gore Daulagiri, ki je visoka 8.176 metrov ter se dviga proti nebu v državi Nepal na meji med Indijo, Batamom in Tibetom. Sodijo, da bo prtljaga članov ekspedicije prispela 19. februarja v Bombay. Kakor hitro bo prispelo sporočilo o prispetju prtljage v omenjeno mesto, bodo takoj odpotovali v Buenos Airesa člani ekspedicije.

Buenosaireška poštna uprava je za novo leto dosegla rekord. V nepolnih 24 urah je število novoletnih čestitk in ostale pisemske pošte doseglo nad dva milijona komadov.

Med Argentino in Japonsko je bila podaljšana sedaj veljavna trgovinska pogodba še za dobo treh mesecev. V tem času bo sklenjen nov trgovinski dogovor. Z Avstrijo je pa trgovinska pogodba podaljšana za eno leto.

Španska vojaška šolska ladja Juan Sebastian Elcano se je mudila s španskimi pomorskim kadeti na prijateljskem obisku v Buenos Airesu. Kapitlan ladje je bil z višjimi častniki sprejet tudi pri predsedniku republike generalu Peronu, ki je nato vrnil obisk španskih gostov na ladji.

Na univerzi v mestu Eva Perón so ustanovili stolico za gospodarske vede.

Iz Španije poročajo, da je po smrti nadvojvode Karla Habsburško-burbonskega postal pretendent na španski prestol Anton Habsburški-burbonski, ki je poročen z rumunsko princeso Ileano. Oba živita v Buenos Airesu.

Za božične praznike so imeli v mestu Corrientes veliko vročino. Temperatura je dosegla 41,3 C. Na štefanovo je pa bil močan nalič, ki ga je spremljal orkanski veter. Vihar je ruval drevesa in podiral stebre po ulicah za razsvetljavo.

V Buenos Aires bo dne 24. prispelo moštvo jugoslovanskega nogometnega športnega kluba Partizan ter bo odigralo dne 9. januarja t. l. nočno nogometno tekmo z moštvom buenosaireskega kluba Racing. V Čilu je Partizan prvo igro izgubil z rezultatom 1:0, drugo pa dobil z rezultatom 3:4.

Pomorska policija v Buenos Airesu je odkrila v pristanišču široko razpredeno organizacijo za tihotapstvo zlatnine, predvsem zlatih ur. Tihotapeci so zlatnino skušali vtihotapljati skrito v novih avtomobilih, ki so prihajali v Bs. Aires z nekaterimi italijanskimi ladjami. Vrednost zaplenjenih zlatih ur presega več milijonov pesov.

V Buenos Aires je priplula v ponedeljek it. ladja "Castel Verde" ter je z njo prispelo v Argentino k svojim možem 1100 Italijank z otroci.

Industrijska banka v Buenos Airesu je objavila poročilo, iz katerega je razvidno, da je v letu 1952 odobrila raznih kreditov v višini 3.221 milijonov pesov.

V pristanišču Bahia Blanca so v letu 1953 natovorili na ladje raznega blaga za 971.594 ton.

Hipotekarna banka bo dne 24. objavila nove olajšave v podeljevanju kreditov za zidanje stanovanjskih hiš v smislu intencij II. petletnega gospodarskega načrta.

Vlada province Buenos Aires je objavila sporočilo, da znaša premična in nepremična vrednost te province nad 38 milijard pesov.

v trinajstem glasovanju izvoli francoski parlament novega predsednika države Cotyja; komunisti v Indokini izvedejo prodor proti jugu; nove stavke v Franciji.

Novice iz Slovenije

Milovan Djilas, eden od ideologov jugoslovenskih komunistov, je imel po svojem volinemu govoru v Mariboru v tem mestu tudi konferenco z vodilnimi slovenskimi komunističnimi in prosvetnimi delavci, na kateri jim je dajal navodila za daljnje delo pri reševanju problemov "socialistične demokracije z zvezi s kulturno-prosvetnim delom socialistične literature in šole". Djilas je kot komunistični ideolog poudarjal, da je in mora biti njihov ideal ustvaritev popolne komunistične države. Djilas seveda nikjer ni rabil izraza "komunistična država", ampak je vedno operiral samo z izrazom "socialistična demokracija", da lažje varajo zahodno javnost. Dejal je, da je "končni cilj socialistične demokracije ustvaritev takih družbenih odnosov, v katerih bo nastala brezpartijska formalna demokracija ob istočasnem izumiranju države. Mi smo seveda šele na začetku te poti, vendar pa smo v tem pogledu že napravili velik korak naprej, kakor doslej še nikjer drugod po svetu. Cilj te demokracije je, da se ukinejo politični monopoli v družbenih odnosih. Ze danes je jasno, da so stare oblike prišle v neskladnost z našo stvarnostjo. Naša borba mora v sedanjih fazah razvoja iti za tem, da bodo postale te oblike vedno bolj demokracijske, ker je oblika bistvene važnosti za razvoj vsebine naše demokracije. Oblika pomeni spoštovanje zakona in zakonitosti za vse in za vsakogar. Naši samo po sebi demokracijski zakoni morajo v vsakem primeru avtomatično stopiti v funkcijo. Gre za formiranje ljudske zavesti, da je rušenje starih oblik najvažnejše za razvoj socialističnih sil." Po njegovem tudi sedanje šolstvo doma še ni zadosti komunistično in se mora zato "na zunaj modificirati kot socialistično" ter se mora tudi čimprej otresti "starih metod in navlak iz preteklosti."

Na povabilo jugoslov. komunistov sta prišla na obisk v Jugoslavijo tudi generalni sekretar španske socialistične stranke Rodolfo Lopis in sekretar socialistične mladine Španije Salvador Martinez Dasi, ki oba živita v emigraciji. Na svojem potovanju po državi sta prispela tudi v Slovenijo. V Ljubljani ju je pozdravil član CK Zveze komunistov Vlado Kozak, nato ju je najprej sprejel dr. Jože Potrč, za njim pa Hiha Marinko, ki ju pridržal tudi na kosilu, na katerega so bili povabljeni tudi drugi vodilni slov. komunisti. Oba španska socialista sta izjavila, da sta prispela v Jugoslavijo zaradi tega, ker ju "zanimajo izkušnje jug. komunistov pri reševanju raznih vprašanj." Komunisti so ju povsod dobro gostili, da bi se čim bolj priklupili Rodolfu Lopisu, ki je tudi član Biroja socialistične internacionale.

Udeleženci polletne konferencie Zveze športov Jugoslavije so sklenili, da bodo s 1. januarjem začeli z organiziranim šolanjem kadrov, da bi v naslednjih štirih

letih prenehalo pomanjkanje okrog 600 inštruktorjev in trenerjev in okoli 200 sodnikov. Ob tej priliki je ravnatelj športnega zavoda v Beogradu Mile Čubčić navajal podatke o stanju kadrov v športnih organizacijah, iz katerih je razvidno, da se v Jugoslaviji ukvarja s športom samo vsak 133 prebivalec, če se pa vzame v poštev samo prebivalstvo med 14. in 35. letom pa vsak 48 državljani. Razširjenje športa je seveda zelo neenakomerno. V Sloveniji namreč pride en športnik na 111 prebivalcev, v Bosni pa na 358. Skupno je v Jugoslaviji v raznih športnih in planinskih organizacijah 639.007 članov.

Poročali smo že o pripravah za proslavo 20 letnice skakanja na znameniti Bloudkovi smučarski skakalnici v Planici. Po že dosejanih napovedih pripravljani odbor sodi, da bo udeležba občinstva na teh športnih prireditvah, ki bodo v začetku meseca marca prihodnjega leta izredna velika. Računajo, da bo v dnevih od 11. do 14. marca poleg izrednih vlakov prihajalo v Rateče dnevno do 500 avtomobilov in avtobusov. Zaradi tega so že sedaj začeli v Ratečah razširjati cesto in pripravljati prostor za parkiranje vozil. Dela na skakalnici so v glavnem končana. Doskokišče je delno naravno, delno pa umetno. Na železobetonskih stebrih, ki so ponekod po 11 m visoki, sloni velikanski most, čigar linija ima površino parabole. Doskokišče je pokrito z deščicami vmes pa so pločevinasti žlebovi za odtakanje vode. Hkrati je poskrbljeno za gosto mrežo opornikov, da ne bi sneg zdrsel s skakalice. Poleg doskokišnega mostu so zgradili nov stolp za sodnike, častne goste in časnikarje. Stolp ima štiri velike lože, iz katerih je lep pregled na prostor nad skakalnico od starta do konca izteka. To so glavna dela na skakalnici, ki so že končana. Po predpisih FIS za tekme v smučskih poletih v Planici, Oberstdorfu in Kulmu pa je treba še oskrbeti meteorološko postajo, naprave za merjenje hitrosti skakalcev, kakor tudi balone za ugotavljanje moči vetra in podobno. Športni poročevalci ljb. listu tudi navajajo, da bodo za tekmovalce zgradili pod startom planinsko kočo, kjer se bodo lahko v primeru neugodnega vremena gredli, ko bodo čakali na nastop.

Umrli so. V Ljubljani: Ivan Bekš, pekar-upokojenec, Marija Kolar, Marija Pavlin, upokojenka Tobačna tovarne, Marija Podobnikar, vdova Ravnikar, roj. Trilar, Zoran Pianek, dramski igralec in inšpicient opere, Franci Šeber, ing. Maks Klodič, direktor drž. žel. v p., Filip Bačner, Daniel Zevnikar, Jana Juvan, Malči Majcen, Ignacij Smole, žel. uradnik v p., Cvetka Počivalšek-Urlepova in Anton Kovačič, žel. v p. v Radečač, Marija Škofek v Celju, Rudolf Didek, geometer v p. v Celju, Jože Stojkovič, žel. upokojenec v Sežani, Ivanka Mezničar v Mariboru, Josipina Vresnik, roj. šla-

pah, učiteljica v p. v št. Ilju v Slov. goricah, Jana Zupan, vdova v Beogradu, Ana Zupančič, poštna uradnica v p. v Kranju, Karel Borjančič v Postojni, Janko Zorko, prokurist Mestne hranilnice v p. v Mariboru, Rozika Ferjuc na Viču, Jože Lah, drž. upokojenec in bivši pevovalja v Mariboru, Marija Pretnar, roj. Burja v Mariboru, Franjo Strniša, sodnik v Celju (pokopan v Kranju), Albert Slamič, uslužbenec podjetja Primorje-export v Šempetru pri Gorici.

"Tito-Kardelj" so bili vzklik, s katerimi so hoteli ljubljanski komunisti tudi na zunaj pokazati na važno vlogo, ki jo v slovenskem, kakor tudi v jugoslovenskem komunizmu igra Kardelj. Kardelj je bil v Ljubljani 10. novembra. V unionski dvorani je imel dolg govor, v katerem je med drugim s komunistu lastno demagogijo poveljeval "gospodarske uspehe" sedanje kom. diktature. V svoji demagogiji se je povzpel celo tako visoko, da je trdil, da je bila "predvojna Jugoslavija med najbolj zaostalimi državami v Evropi", pod komunisti

pa da je povsod samo napredovanje. Za doseg te uspehov pa Kardelj ni omenjal na eni strani suženjskega dela, ki so ga morali opravljati politični nasprotniki sedanje kom. diktature, na drugi strani pa ogromne gospodarske in finančne pomoči zahodnih zaveznikov, ki je sploh rešila popolnega gospodarskega propada jug. diktature in jo vzdržuje ter hrani še naprej. Zato pa Kardelj za zahodne zaveznike ni imel niti ene besedice zahvale.

"Kruh in svoboda — to sta dva faktorja, ki sta tako neobhodna v življenju slehernega delovnega človeka". Tudi to so Kardeljeve besede z unionskega zborovanja v Ljubljani. Komunisti in njihovi priskledniki so mu ploskali, velika večina delovnih ljudi je pa ob teh besedah ugotovljala žalostno dejstvo, da je pot do kruha pod komunisti mnogo težja in ga je tudi manj kot ga je pa bilo pod "reakcijo", svobode pa pod komunisti sploh ni, ker vse komunistični politični, socialni, gospodarski in kulturni sistemi sloni na najbolj krvavem nasilju.

Slovinci v Argentini

Buenos Aires

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1954 je pri enkratnem vplačilu za vse leto \$ 70.—

Pri vplačevanju v obrokih je za pol leta \$ 38.— in za četr let \$ 20.—

Poravnajte naročnino za leto 1954 čimprej. Veliko boš te s tem pomagali upravi pri njenem delu.

SILVESTROVANJE SLOVENCEV V BUENOS AIRESU

Razna slovenska društva so tudi letos pripravila za svoje člane silvestrske družabne prireditve. Društvo Slovencev je imelo silvestrovanje na slovenski pristavi v Moronu. Vabilu društvenega odbora se je odzvalo lepo število članov in slovenskih rojakov, ki so prihitali na pristavo ter v prijetni družbi ter vselem razpoloženju pričakali novo leto. Vsem gostom je želel v novem letu obilo sreče in zadovoljstva ter božjega blagoslova predsednik Društva Slovencev g. ing. Albin Mozetič.

Slovinci v Lanusu so imeli Silvestrovanje v cerkveni dvorani pri fari sv. Jožefa. Čisti dobiček je bil namenjen za graditev Slovenskega doma v Lanusu.

Silvestrovanja so pa bila tudi na drugih mestih. Skupine slovenskih rojakov so se zbrale v posameznih slovenskih gostinskih obratih ter so v dobrem razpoloženju pričakale novo leto 1954.

ŠOLSKI IZLET V MUÑIZ

Tretje leto je že, odkar prireja naša šolska mladina svoje skupne izlete ob zaključku šolskega leta. Letošnji cilj izleta je bila "chacra" Gallardo v Muñizu, kjer so se zbrali otroci 27. decembra 1953.

Ob dogovorjeni uri so prišli otroci iz Buenos Airesa, Floride, Lanusa, Ramos Mejie in San Justa, popoldne pa še iz San Fernanda.

G. Jože Jurak je imel od 10. sveto mašo s pridigo. Med sveto mašo so peli otroci iz Ramos Mejie. Med sveto daritvijo je mnogo otrok pristopilo tudi k sv. obhajilu. Ob koncu so vsi otroci prav lepo zapeli božično "Sveta noč, blažena noč".

Po končani sv. maši so se otroci odtežali, potem pa so se razpršili po "chacri".

Med prijetno "prосто zabavo" in razvedrilom je čas čudovito hitro mineval. Vmes so si otroci gasili silno žejo z brezalkoholno pijačo, postrženi pa so bili tudi s sadjem, bonboni in pecivom. To je zasluga Društva Slovencev, ki je z izdatno podporo omogočilo nakup teh dobrot. Učiteljstvo izreka imenovanemu društvu najlepšo zahvalo.

"Uradni" del izleta so bile medsebojne tekme otrok posameznih šolskih okolišev v telovadnih igrah. Tekme so vzbujele napetost med tekmovalci in gledalci. Gotovo bodo take tekme postale del sporeda izletov šolske mladine.

"Uradni fotograf" na izletu je bil odbornik Društva Slovencev, g. Maks Jesih, ki je tudi drugače bil učiteljstvu v veliko pomoč. Tudi njemu: najlepša zahvala.

Izlet je izpadel v splošno zadovoljnost otrok in učiteljstva. Škoda le, da si ne eni in ne drugi ne morejo večkrat privoščiti takih izletov. Saj so ti izleti skoraj edina prilika, ko se otroci posameznih šolskih okolišev spoznavajo med seboj.

Bariloche

Odhod odprave na Payne. — Dne 15. decembra je odpotovala bariloška odprava, ki bo poskusila izvesti vzpona v pogorju Paine. Načeljuje odpravi Herbert Schmoll, Avstrijec, 40 let, ki je s p. Agostinijem in vodnikom Hemmijem dosegel vrh San Lorenza v Argentinski

IMENOVANJE

Z dekretom vaticanske koncilске kongregacije, ki ga je podpisal nje tajnik kardinal Piazza, je bil dne 5. decembra 1953 g. župnik Anton Orekar, imenovan za direktorja vseh slovenskih dušnih pastirjev, ki delujejo med slovenskimi rojaki v Argentini. Istočasno je bil z enakim dekretom imenovan g. Jože Jurak za njegovega namestnika in pomočnika. Obe imenovanji sta prišli na podlagi papeške konstitucije "Exul familia", ki je uredila duhovne zadeve katoliških izseljencev po svetu.

Zbornik-Koledar Svobodne Slovenije za leto 1954 stane v prodaji samo 44 pesov. Kupite ga lahko v upravi Svobodne Slovenije na Victor Martinez 50, vsako nedeljo in praznik ga pa prodajata pri slovenskih mačah pred cerkvami: V Ramos Mejia in San Justo g. Franc Zupanc, v San Martinu in na Belgranu pa g. Pavle Homan.

Patagoniji in se udeležil tretje Hessove odprave na San Valentín. Ostali udeleženci pa so: Otto Meiling, Emilio Hernandez, Birger Lantschner, Tonček Pangere — udeleženci San Valentinske ekspedicije, (glej Koledar Zbornik za l. 1954), dr. Rodolfo Venzano, zdravnik in zaslužni raziskovalec Kordiljere na področju okrog Bolsona in kot najmlajši udeleženec Heinz Kaltschmidt. Po poročilih je dne 19. tm. odprava dospela v Río Gallegos.

Spominska počta Klementu Jugu. SPD Bariloche je sklenilo postaviti spominsko ploščo slovenskemu plezalcu in filozofu Klementu Jugu ob 30 letnici njegove smrti v slovenskem kotu na Catedralu. V ta namen se bo organizirala med slovenskimi planinci posebna nabirna akcija v kritje stroškov.

Odhod smučarja Franceta Jermana. — V nedeljo 27. decembra je odpotoval v Buenos Aires France Jerman, ki bo zastopal argentinske tekače na svetovnem prvenstvu na švedskem. Argentinska delegacija bo odpotovala iz Buenos Aires 13. januarja.

Miramar

Družino g. Antona Sintiča in njegovege Olge, roj. Lipovec je razveselila hčerkaprvojenka, ki je bila krščena na ime Antonija-Štefka. Iskreno čestitamo!

Društveni oglasnik

Krajevni odbor Društva Slovencev v Ramos Mejia bo priredil v nedeljo 10. januarja takoj po slovenski maši v cerkveni dvorani v Ramos Mejia prosvetni sestanek, na katerem bo govoril g. France Kremžar. Ta sestanek bi se moral vsrhiti v nedeljo 3. t. m. pa je zaradi ovir moral odpasti. Nastopil bo tudi slovenski cerkveni pevski zbor iz Ramos Mejia.

PISMO IZ SPITTALA

Spittal a. D. 17. XII. 1953.

POZAR V TABORIŠČU

V ponedeljek dne 14. decembra 1953 je bil medel in oblačen dan. Megla je ležala globoko in kar ni hotelo postati svetlo. Ob osmih sem se odpravil v šolo. Pouka nisimo imeli. Pač pa je bil namesto tega sestanek staršev, da se pogovorimo o uspehih njihovih nadebudnih otrok. Napravil sem nekaj zamude, ker starši po veroučitelju na splošno ne povprašujejo tako kot po drugih učiteljih. Nenadoma zaslišim sireno. Njuno tuljenje je vedno po svoje presunljivo. A kaj resnega pri tem nisem mislil. Saj je pred dvema dnevoma tudi tulila in vendar ni bilo nič. Hotelo se je vneti v taborišču stanovanje, a do požara ni prišlo. Posrečilo se je požar pogasiti. Na poti proti gimnaziji mi prihitel nasprotni učencev in kliče: V taborišču gori! Tudi to me ni kaj posebno ganilo. Takih novic smo namreč že kar navajeni. A zdaj se je že nekaj let vedno ugodno izteklo. V devetih letih so pogorele prav za prav tri barake. Če pomislim na razmere, v katerih se nahajajo dimniki in kurjava in posebne stvari, je to res malo. Sv. Florijan nas najbrž posebej varuje časnega ognja.

V gimnaziji sem gledal skozi okno. Lepo se vidi na taborišče. Velik stebel dima sem opazil in to mi je dalo vedeti, da je stvar vendarle resna. Čez nekaj časa pa opazim tudi visoke zublje,

ki so se vedno bolj širili. To bo pa baraka Gorelo je z velikim ognjem. Končno smo videli na levi strani visoko gorečo ogrodje: A razdalja moti in ni bilo mogoče ugotoviti, kaj naj bi to bilo.

Pogorela je kapela

Opoldne sem prišel domov in izvedel, da je do tal pogorela taboriščna kapela. Takoj po kosilu sem šel v taborišče in si požar ogledal. Vsako pogorišče je nekaj žalostnega. Tudi v taborišču ta žalost ne prizanesa.

Kako je prav za prav do nesreče prišlo? V baraki, kjer je bila naša kapela, je bilo najstanjenih več oddelkov. Na sredi taborišča, torej od leve proti desni, stoji najprej "zvonic". Na vrhu je stal petelin, pod njim pa znamenite tračnice ali "šine", na katere so pritrkavali ali zvonili. Nato je prišla otroška kuhinja s svojimi imenitnimi kotli. Za njo je bila pletilna delavnica, kjer sta imela svojo "industrijo" g. Zaletel in g. Zdoljšek. Dalje je bila še čevljarstva delavnica in brivnica. Nato je bila baraka pregrajena. Za pregrajo je bila najprej majhna soba, kjer je imel g. Marijan Hočvar svoje knjige, znamke in fotografije in je prodajal, kakor je že njegova navada. Pred njegovo sobo je bila veža ali preddurje. Nato šele je prišla kapela. Za glavnim oltarjem je bila zakristija. Požar je izbruhnil pri g. Zaletlu. Nekaj malomarnosti je bilo pri

tem prav gotovo. Ljudje kurijo tja v en dan in nič ne pomislijo ali nič ne pogledajo, če morda kaj ni preveč razgreto ali če cevi niso v redu. Ko so videli, da se volna vnema, so začeli volno odnašati na prosto, na gašenje pa niso pomislili. To je končno razumljivo. Ogenj človeka zmede. Vse skupaj je pač kar nekako delovalo kot zakleto. Prihitela je požarna bramba iz mesta. Najprej je bilo dosti vode, nenadoma pa premalo. Pritisk je bil preslab. Treba je bilo cevi speljati tja od Sagmeistera. To je pa stvar toliko zakasnilo, da je bil požar hitrejši in se ni dalo nič več rešiti. Baraka se je vsa vnela in zgorela od zakristije pa tja do zvonika z zvonicom vred. Vnemala se je tudi že sosednja proti zapadu.

Kaj je pogorelo

Notranjščino kapele so vso rešili. Klopi, oltarje, spovednice, perilo in obleko, vse se je posrečilo rešiti. Zgorelo je torej samo leseno ogrodje barake. Zgorel je pa pri tem ves pisnemi arhiv g. dr. J. Jagodica in dr. E. Vračka. Toda take posebne škode to ne predstavlja. Saj bi bilo itak treba enkrat kaj požgati. Zgorela je vsa čevljarstva delavnica in kakih 100 parov čevljev, ki so čakali na popravilo. Seveda tudi precej usnja. To je že precejšnja škoda. Zgorela je tudi vsa brivnica. G. Dolinarja namreč ni bilo doma in tako ni nihče najprej mogel v delavnico ter nihče kaj reševati. Zgorela je g. Hočvarju ena omara s knjigami. Med njimi tudi nekaj lepih iz Ju-

goslavije, ki se ne dajo več nadomestiti kot n. pr. slovenski prevod cerkvenega zakonika. Zgorela sta dva stroja za razmnoževanje. Dalje so zgoreli tudi štiri stroji g. Zaletlu in g. Zdoljšku. Tu na srečo ni toliko škode, ker so bili kriti z zavarovalnino.

Služba božja

Začasno so Slovinci spet brez bogoslužnega prostora. Po daljšem premišljevanju so se vsi odločili, da grejo rajši v madžarsko kapelo, ki je bila po zaslugi in prijaznosti g. Marosija takoj na razpolago kakor v Edling, ker je pot pozimi v Edling res neprijetna zaradi teme. Kaj bo s polnočnico, še ne vemo. Predlagal sem, da bi postavili oltar kar v prosvetnem društvu. Drugi so pa bolj za kapelo navdušeni. O tem se bomo morali še dobro pogovoriti.

Kaj bo z novo kapelo

Takoj po požaru je padla misel, da bi postavili novo barako in tako prišli do nove kapele. Eni so bili zadovoljni z leseno, drugi pa so trdili, da naj bi postavili zidano. Toda upravitelj Egger je bil drugega mnenja. Je nekaj predpis, da se ničesar, kar se podere, ne sme obnoviti. Za pletilsko delavnico je takoj dovolil novo barako. To je namreč koristna ustanova. Pri tem imajo nekateri zaposlitev in to je upravitelju prav. Kapela je pa po njegovem mnenju "nekoristna ustanova". Zato je rekel, da je ne more dovoliti. Treba se je obrniti na de-

želno vlado. Kaj bomo tam dosegli, tudi še ne vem. Danes, ko to pišem, je odšel g. župnik Miklavčič v Celovec in bomo videli, kaj bo opravil.

V soboto in nedeljo je imel v kapeli g. Alojzij Luskar še duhovno obnovo. Taboriščniki so se za božič kar dobro pripravili. Dušnopastirstvo je le precej lažje, če imamo svoje prostore. Kot gostje smo kolikor toliko vezani. Nekaj svojega pa prav gotovo potrebujemo, čeprav nas je samo še kakih 100—200. Število je spremenljivo zaradi zaposlitve mnogih zunaj Spittala.

Ne vem, kakšne izkušnje imate Vi po svetu. Mi v Avstriji imamo slabe. Slovinci mora imeti duhovnika čisto blizu sebe, da se nekoliko versko in nravno obdrži. Kakor ni duhovnika blizu, je izgubljen. S tako lahkoto neha hoditi v cerkev, da se človek čudi. In s tako brezskrbnostjo opusti božje ali cerkvene zapovedi, da ne morem verjeti, kako je to mogoče. In s tako lahkoto opusti svoj jezik in se ne meni za otroke, če znajo še kako slovensko besedo ali nobeno, da ne vem, če je pri drugih narodih tudi tako žalostno. Tudi, a tako zelo ne!

Če se nam bo posrečilo pripraviti vse odločilne ljudi do mnenja, da je kapela potrebna, jo bomo kmalu imeli. Za enkrat imamo samo odbor, ki si je postavil za nalogo, da bo vse sile napel, da bo kapela čim prej spet med nami in da bo dušno pastirstvo g. Tone Miklavčič spet mogel v redu nadaljevati.

Prof. Pavel Slapar

SLOVENCİ PO SVETU

USA

V dvorani šole sv. Vida v Clevelandu je imelo Slov. kat. akad. starešinstvo dne 5. decembra kulturni večer, na katerem je škof dr. Gregorij Rožman vsem udeležencem podal božične misli s posebnim ozirom na trpečo domovino.

Podružnica Lige slovenskih katoliških Amerikancev v Chicagu je priredila v soboto dne 5. decembra zvečer Miklavževanje v novi cerkveni dvorani sv. Štefana. Na sporedu je bila tudi opereta "Miklavž prihaja".

Mesečnik "Novi Svet", ki izhaja v Chicagu, je nedavno zapisal tole: "Različna so mnenja o razmerah v starem kraju. Nekateri jih hvalijo, drugi pa gra-

jajo. Ker je in bo ostal naš list za vse nezainteresiran, se ne bomo spuščali v nikakva prerekanja vsled tega". Z ozirom na to izjavo se sprašuje "Ameriška Domovina" takole: "Ali more biti zaveden Slovenec brezbrizen ob dogodkih doma v Sloveniji? Ali mu je lahko vseeno, ali vlada tam komunizem, ali pa krščanski družabni red? Ali vlada tam svovoda ali brezpravnost?"

Pevski zbor "Slovan" v Clevelandu je imel 6. decembra koncert. Pred tem je pevski zbor nastopil tudi na televiziji. Pevsko društvo "Lira" je pa priredilo s sodelovanjem slovenskega okteta koncert, katerega čisti dobiček je bil namenjen za nove zvonove v slov. fari sv. Vida.

svojem domačem gospodinjstvu vse isto, kot če bi bil doma.

Argentinska socialna zakonodaja poima "postrežnice" ne pozna in velja zanj vse to, kar velja za ostale osebe, ki so zaposlene v domačem gospodinjstvu.

Če pa je kaka oseba najeta samo začasno, za neko določeno delo (pranje perila in podobno) je ni šteti med osebe, ki so trajno zaposlene v domačem gospodinjstvu. Vse pravice in dolžnosti te osebe so odvisne od dogovora med njo in delodajalcem.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. V družini g. Ivo Vadnjala in njegove ge Stane, roj. Krušič v Buenos Airesu so dobili sina. Pravtako sta dobila sina g. Peter Smrekar in njegova gospa Pavla, roj. Selan v San Justo. Zdrav sinček je razveselil tudi g. Rajmunda Kinklja in njegovo go Ivanko, roj. Jarc. Srečnim družinam naše čestitke.

Poroki. V soboto, dne 2. januarja 1954 sta se poročila v župni cerkvi v Floridi dva slovenska para. Pred oltar sta stopila g. Ciril Aleš in gđ. Angela Borštnar ter g. France Ilc in gđ. Ivana Borštnar. Za oba para je imel poročno mašo g. Anton Smolič ter ju je tudi poročil. Iskreno čestitamo in želimo mnogo sreče in božjega blagoslova.

G. Vladimir Zmet, ki je doslej služboval kot kaplan v San Pedro v provinci Buenos Aires je imenovan za župnika v Acedoju v isti provinci. Čestitamo! Novomašnik g. France Okorn je za božične praznike obiskal g. Antona Gosarja, ki kot kaplan deluje v San Pedro v provinci Buenos Aires. Med obiskom je pa zbolel na vnetju slepiča ter se je moral takoj podvreči operaciji. Njegovo zdravstveno stanje se je hitro zboljšalo ter je za novo leto že lahko zapustil bolnišnico.

† Janez Anžič. Spet je smrt posegla v naše vrste in iztrgala prijatelja-rojaka. Dne 15. dec. 1953 je ugasnilo življenje Janezu Anžiču, p. d. Jernejevcu, biv. mesarju in gostilničarju ter posestniku v Dobrunjah pod Ljubljano. Pokojnik se je rodil leta 1907 kot drugi sin ugledne Jernejeve družine v Dobrunjah. V Ljubljani je študiral gimnazijo, a je moral prekiniti s študijem in se pripraviti za prevzem velikega posestva, ker se je njegov starejši brat To-

ne odpoval kmetiji. Poleg dela v mesariji, gostilni in na posestvu se je vidno udeleževal v vseh kat. organizacijah. Ob nastopu komunizma je odločno nastopil proti njemu.

Po letu 1945 je begunska leta preživel v Italiji. V Argentini se je naselil v Quilmesu. Zaposlen je bil v keramični industriji.

Vseskozi je bil zdrav in odporen, le v zadnjem času je včasih potožil, da se čuti slabotnega. Zaradi oslabitve srca je bil nekaj časa v bolnišnici. Ko je bil doma še na bolezenskem dopustu, mu je zaradi nezatnega odtiska začela otekati noga. Po ponovnem zdravniškem pregledu je moral v bolnišnico, ker so bolečine v nogi postajale vedno hujše. V bolnišnici je po dveh dneh vsled zastupitve umrl.

Pokojni Janez Anžič je bil radi svojega plemenitega značaja pri vseh zelo priljubljen. To je pokazal tudi njegov pogreb dne 16. decembra 1953 na pokopališču v Espeleto. Do glavne ceste so krsto nosili njegovi prijatelji rojaki, nato pa nekaj kvadrov pok. sodelavci-domačini, nakar so jo položili na mrtvaški voz. Na pokojnikov grob so njegovi prijatelji-rojaki in sodelavci-domačini položili lepe vence in ga obsuli s cvetjem. Pogrebne molitve je opravil č. g. Lamovšek.

Pok. Janez Anžič zapuša doma ženo in 7 doraščajočih otrok, 5 sestra, eno sestro v Italiji, v USA pa brata prof. Antona. Vsem izrekamo naše sožalje, blagi pokojnik pa naj v miru počiva v argentinski zemlji.

Družino g. Staneta Vovška v Barrio San José v Adroguje je zadel hud udarec. Na novo leto je umrla hčerka Aleksandra. Naše sožalje.

EMPLEADA con experiencia y dominio del castellano, se necesita para puesto de responsabilidad. Informes en esta administración.

V s e m ,
KI ZIDAJO NOVE HIŠE,
se priporoča soboslikarsko
in pleskarsko podjetje

Mirko Vombergar & Cía.
T. E. 64-7743
José León Suárez 1194
Liniers

Dr. José Ermenc
Billinghurst 97/I. Dpto. D. Capital
Ordinira vsak torek, četrtek in soboto od 5. do 7. ure popoldne za ženske bolezni in kirurgijo.
Prosim, prijavite se prej na T. E. 62-7213

"CASA BOYU" - urarna in zlatarna
OLAZABAL 2336 Tel. 76-9160
pol kvadre od Cabilda 2300
ZLATNINA
URE
BUDILKE
NAKIT
(Naše stranke se lahko zglase pri nas tudi ob sobotah popoldne in sicer v našem stanovanju, ki je v I. nadstropju v isti hiši Olazabal 2338, dto. 5)

PAKETI ZA DOMOVINO
Interexport-Trst
Zastopnik za republiko Argentino: Ljeposlav Perinić
Calle 25 DE MAYO 749/IV. Oficina 16 - BUENOS AIRES - T. E. 32-8255
Uradne ure: Ob delavnikih od 9.30 do 12. ure in od 14. do 18.30 ure.
Ob sobotah od 9. do 12. ure.
Pošljamo samo prvorazredno ameriško blago! Jamčimo za vsako pošiljko! Paketi prispejo v roku od 15 do 25 dni in so oproščeni carine.
Nekaj naših paketov:
Paket A: 4½ kg sladkorja \$ 67.—
Paket B: 4½ kg riža " 78.—
Paket C: ½ kg kave in 4 kg sladkorja " 88.—
Paket D: 3 kg kave in 1½ kg sladkorja " 170.—
Paket E: 3 kg kave in 1½ kg riža " 175.—
Paket F: 3 kg kave, 3 kg riža in 3 kg sladkorja " 245.—
Paket G: 1 kg kave, 1 kg riža, 1 kg sladkorja, ½ kg kava, ¼ kg Ceylon čaja in ¼ kg poprav v zrnih " 165.—
Paket H: 5 kg riža in 4 kg sladkorja " 135.—
Paket I: 9 kg sladkorja " 125.—
Paket J: 3 pare Nylon nogavic najboljših vrst " 145.—
Paket K: 3 kg kave, 5 kg riža in 3 pare Nylon nogavic " 350.—
Zdravila: V domovino in v vse druge evropske države pošljamo z letalsko pošto vse vrste zdravil in jamčimo za dostavo v 10-20 dneh!
Zahtevajte naše velike cenike!
Naročila sprejema tudi Santería y Papelería "SANTA JULIA", Victor Martínez 39, Buenos Aires.

Pravna posvetovalnica

"Svobodne Slovenije"

Vprašanje: Kakšne dolžnosti in pravice ima služkinja glede dela, počitka, v bolezni in nesreči? Ko gre gospodar na počitnice, ali mora plačevati služkinjo, čeprav ne dela? Kakšne dolžnosti in pravice ima "postrežnica" ali morebitna pomočnica v času velikega dela?

Odgovor: Med služkinjo, postrežnico, pomočnico, kuharico, sobarico itd. ni nobene razlike. Za vse te velja splošna socialna zakonodaja z nekaterimi posebnimi izjemami. Te izjeme pa so sledeče:

Med tem ko velja za industrijske in trgovske uslužbenke osemurnik, ta ne velja za osebe, zaposlene v domačem gospodinjstvu. Prav tako zanje ne velja določila o nadurnem delu in plačilu za to delo.

V gospodinjstvu zaposlene osebe opravljajo dela, ki spadajo po svoji naravi med tista dela, ki se opravljajo v domačem gospodinjstvu (kuhanje, snajenje, pospravljanje, vzreja otrok in podobno). Če bi morala taka oseba redno opravljati druga dela, ki spadajo v industrijo, obrt in trgovino, izgubi delo značaj domačega gospodinjstva in se mora presojati zgolj po splošni socialni zakonodaji brez izjem, ki veljajo za osebe v domačem gospodinjstvu.

Ni nobenih posebnih predpisov niti glede podpore v času bolezni in nesreče. Velja torej plača, ki je dogovorjena ob nastopu službe. Poleg tega ima pravico tudi do dvoletne nagrade (aguinaldo), ki je ena dvanajstina letnih denarnih prejemkov. V času bolezni in nesreče grede osebam, zaposlenim v domačem gospodinjstvu iste pravice, kot jih imajo ostali delavci: zdravnik, bolnišnica, polna plača tri ali šest mesecev (z ozirom na službeno dobo) ter ves ta čas tudi normalna preskrba (hrana in stanovanje). V primeru obratne nezgode, ki ima za posledico zmanjšanje delovne sposobnosti, gre ponosrečenki tudi odškodnina.

Glede dopusta in počitka pa je določeno tole: Osebam, zaposlenim v domačem gospodinjstvu gre na teden po en prost dan ali dva ločena prosta poldneva (12 ur). Te dneve pa določi delodajalec. Vsako leto gre tem osebam desetdnevni plačani dopust pod pogojem, da so pri istem delodajalcu nad polovico delovnih dni (računajoč od 1. januarja do 31. decembra) v službi. Ni pa dolžan delodajalec plačati za čas dopusta dajatev v naravi (hrane, stanovanja) za primer, ako služkinja preživi svoj dopust izven delodajalčeve hiše.

Če gre gospodar na počitnice, mora ves ta čas nuditi osebam, zaposlenim v

SLOVENSKO URARSKO IN DRAGULJARSKO PODJETJE

JANKO JAZBEC & sin

se priporoča rojakom letoviščarjem v Mar del Plata in Cordobi za cenjeni obisk.

Ure - fin nakit - popravila

Še iz Ljubljane velja naše geslo:

SOLIDNOST V VSEM.

HELVETIA
Tucumán 287

CASBEC
pasaje Sacca, local 15

CORDOBA

MAR DEL PLATA

O MRAVLJAH

V prejšnjih dveh sestavkih smo poročali o dveh vrstah mravelj — to so sekači in minerji — ki povzročajo v Argentini ogromno škodo.

V današnji številki objavljamo nadaljevanje in konec zanimivega poročila o teh velikih poljedelskih škodljivcih.

O prekopanju tako ogromnega mravljišča seveda ni govora. Zato uničujejo minerje z ogljikovim žveplecem ali pa z arzenikom. V to svrhu počisto najprej glavni rov, ki se nahaja navadno precej sredi mravljišča ter ima tudi večjo odprtino. V ta rov nalijemo žvepleca, dočim vse ostale skrbno zatrpamo s prstjo. Nekateri potem tudi glavni rov zatrpajo in pustijo, da strupeni plini hitro izhlapevajočega žvepleca uničijo mravlje. Drugi pa žveplec, ki je zelo vnetljiv in eksploziven, raje zažgo, da eksplozija, ki pri tem nastane, uniči mravlje. Verjetno bolj uspešen pa je arzenikov plin, ki ga s posebno stiskalnico potiskajo v glavni rov, vse dotlejš dokler ga rov požira, dočim vse ostale dohode v mravljišče medtem skrbno zatrpajo. Pri res obsežnem starem gnezdu treba eden kot drug postopek parkrat ponoviti, predno bo mravljišče dokončno uničeno.

Z uničenjem enega gnezda sekačev ali minerjev seveda ni storjeno mnogo. Pa tudi če iztakneš vsa mravljišča na svoji posesti in jih uničiš, se še vedno nisi rešil mravelj, ki se ne brigajo za mejo in tudi od sosedov rade zahajajo v vas. Poleg tega pa se spomladi, septembra - oktobra, rojijo, dobijo pri tem krila in se naselijo zopet na še tako temeljito očiščeno posest. Zato pa zatiranju mravelj nikoli ni konca in je slej-

koprej eno najbolj važnih opravil marljivega kolona. Ker pa mnogi mravlje le površno zatirajo, zlasti yerbateri, ker jim ne povzročajo škode, se razlezajo vedno dalje ter jih je vedno več in tudi povzročajo vedno večjo škodo. Šele smotrno organizirane ekipe, ki bodo uničile vsako leto vsa mravljišča v svojem okolišu, neglede na čigavi posesti, bi mogle temeljito zatreti to nadlogo. In organiziranje takih ekip menda oblasti že pripravljajo.

Pa še eno vrst mravelj naj omenimo ob tej priliki, ki pa niso škodljive, temveč precej koristne, četudi nekoliko nadležne, vsekakor pa zelo zanimive. To so čistilci ali snažilci, corrección jim pravijo po španski.

Po končani večerji kolono z svojo družino ob vsakdanjih pogovorih navadno rad še nekoliko posesti pri mizi. Pa se naenkrat eden ali drugi popraska po nogi, pogleda in vikne: corrección! Na mah je vse na nogah in beži na plan, pa ne samo ljudje, prav tako mačke ter psi in vse, kar leze in gre. Čistilci so tu! Iz vseh strani prihajajo v hišo, ne na tisoče, na milijone jih je, vse prelezejo in prečičejo, ni je špranje, ki je ne iztaknejo in temeljito pospravijo vsi golazeni, ki jo zatečejo, pa naj bo to po tem ščurek ali zohar, pajek ali stonoga, stenica ali bolha, črv ali gosnica, molj ali večša, muha ali komar itd., vse po bašejo in odvlečejo s seboj. Eno ali dve uri navadno traja tako čiščenje in potem mravlje prav tako hitro zopet izginejo, kakor so se pojavile. Družina se vrne v hišo, kjer kar diši po čistoti, saj te vrste mravlje vedno temeljito opravijo svoje delo. Škode ne povzročijo, ker se ljudske hrane ne dotaknejo, pa naj bo sladka ali

kisla, močnata ali mesna.

Čistilci se pojavljajo najraje pred dežjem in so zato cenjeni tudi kot vremenski preroki. Zidanih hiš ne čistijo radi, menda je tam premalo raznih špranj in golazni, pa se jim ne izplača. So pa tudi zelo obzirni in se pojavijo navadno šele po večerji, vendar še predno se podajo ljudje k počitku, tako da v nobenem oziru ne motijo in so čim manj nadležni. Za stare lesene hiše so te vrste mravlje prava dobrota, kajti nihče bi hiše ne mogel tako temeljito očistiti vse golazni, kakor store to čistilci. Prav zanimivo jih je opazovati pri delu. Iz ene špranje begajo v drugo, dokler končno le ne iztaknejo kje kakega ščurka. Tedaj pa se prične boj na življenje in smrt, boj brez upa zmage. Kaj bo revek ščurek proti tolikim sovražnikom, pa čeprav so neverjetno majhni v primeri z njim. Kakor gladni volkovi se vržejo nanj in ga dobesedno pokrijejo s svojimi telesi ter mu vbrzgavajo mravljično kislino, dokler klavrno ne pogine. Potem pa ga odvlečejo. Kam? Ven iz hiše, kamor se je brez dovoljenja vtihotapil in kamor ne spada, ven in potem pod zemljo odkoder so prišli čistilci in kamor potem zopet tudi izginejo. Kje imajo te mravlje svoja mravljišča, Bog sam ve. Pod zemljo prav gotovo, toda kje? Zemlja jih je izbruhnila in jih zopet pogoltnila, niti sledu ni bilo po njih poprej in ga zopet ne bo poslej, dokler ne bodo čez nekaj tednov ali tudi mesecev privrele zopet kakor hudournik iz vseh strani, če bodo smatrale za potrebno zopet enkrat temeljito očistiti hišo.

Tako je torej z mravljami. Bes naj plenta sekače in minerje, čistilci pa naj slejkoprej nemoteno opravljajo svoje, res hvalevredno delo!